

при виробництві електроенергії та тепла [1].

Висновки. У цілому біогазовий ринок в Україні можна оцінити як перспективний, з досить широкою обізнаністю учасників, що очікує сигналів з боку держави. Такими сигналами на першому етапі може бути введення в дію гарантованої законом величини «зеленого» тарифу для електроенергії з біогазу без обмеження видів обладнання чи сировини, інші види реального законодавчої підтримки та нормативно-правового забезпечення.

На сьогодні розвиток відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) характеризується позитивною динамікою. Щорічно темпи розвитку енергетичного сектору економіки та обсяги попиту на альтернативні види палива зростають більше, ніж на 10%, і за прогнозами проведених фахівцями досліджень будуть збільшуватись, що свідчить про активізацію їх використання.

Список використаних джерел:

1. Калетнік Г.М., Пришляк В.М. Біопалива: ефективність їх виробництва та споживання в АПК України. Навч. посібник. – К: Аграрна наука, 2010. – 327 с.
2. Лукянихіна О.А., Вакуленко І.А. Визначення напрямків розвитку альтернативної енергетики у контексті виробництва біопалива / О.А. Лукянихіна, І.А. Вакуленко//Вісник СумДУ. – 2011. -№ 1. - С. 27-33.
3. Самойленко А. Г. Перспективи виробництва біодизеля в Україні / А. Г. Самойленко // Економіка АПК. – 2012. – № 4. – С. 72–78.
4. Семенов В.Г. Стан і перспективи розвитку виробництва і застосування в Україні екологічно чистого біодизельного палива /В.Г.Семенов// Безпека життєдіяльності. - 2007. - №1. - С. 15-17.
5. Селінний М.М. Світові тенденції виробництва біопалива М.М. Селінний // Агроніком. – 2013. – №1-3. – С. 60-62.

Рецензент – к.е.н., доцент Галич О. А.

УДК: 657.471.12:330.534

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ НА ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВЕ ДЕРЖАВНЕ СТРАХУВАННЯ

*Пилипенко К.А., к.е.н., доцент; Хоменко М.А., магістрант
Полтавська державна аграрна академія*

Досліджено сутність поняття «єдиного соціального внеску». Визначені як переваги впровадження єдиного внеску так і його недоліки. Розглянуті нововведення щодо подання та сплати єдиного соціального внеску.

The essence of the concept of "a single social contribution." Defined as the advantages of the single contribution and its drawbacks. Considered an innovation for the submission and payment of the single social tax.

Постановка проблеми. Ведення господарської діяльності підприємствами різних форм власності неможливе без залучення людського потенціалу, винагородою якої є заробітна плата, на яку нараховується та з якої утримується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Він прямо впливає на формування витрат та грошових потоків виробничого підприємства. Тому недопустимим є його ігнорування при прогнозуванні діяльності суб'єкта господарювання. Для вдосконалення управління єдиного соці-

льного внеску (ЄСВ) доцільно використовувати облікові дані. Сутність методичного підходу до відображення операцій, пов'язаних із ЄСВ, у бухгалтерському обліку полягає в правильному та вчасному нарахуванні даного внеску.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами впровадження ЄСВ в Україні на законодавчому рівні займається, насамперед, держава. Серед відомих вітчизняних науковців, які займалися дослідженням проблем впровадження ЄСВ необхідно виділити, таких як Л. Баранник, В. Даценко, С. Мельник, І. Приймак, Т. Прощина, Л. Ушакова та ін. Проте залишаються дискусійними питання щодо переваг та недоліків запровадження ЄСВ в Україні.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є розкриття сутності і особливостей обліку ЄСВ та проведення аналізу переваг та недоліків його впровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. З метою підвищення ефективності діяльності фондів соціального страхування у 2011 р. Урядом України було запроваджено систему єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Згідно Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» (Закон «Про ЄСВ») єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – консолідований страховий внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту у випадках, передбачених законодавством, прав застрахованих осіб та членів їхніх сімей на отримання страхових виплат (послуг) за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Єдиний внесок включає в себе страховий внесок на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування, загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності, і сплачується в обов'язковому порядку.

До цього чотири Фонди здійснювали низку подібних функцій - реєстрацію платників, збір та контроль за надходження коштів. З іншого боку, роботодавці мали формувати звітність, повторювати нарахування, облік та спрямовувати платежі до різних Фондів, та й перевіркам підлягали з боку кожного Фонду окремо. Основною перевагою введення єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування є консолідація в окремому органі виконання подібних для усіх фондів функцій, а також єдина база для нарахування внесків та єдиний звітний період із єдиною формою звітності, що зменшує фінансове та матеріально-технічне навантаження на платників.

Уникнення дублювання страховими фондами функцій, пов'язаних із формуванням та оперуванням страховими активами, суттєво зменшило витрати на створення та підтримання інформаційної системи реєстрації та обліку страхувальників і застрахованих осіб, спростило як ведення звітності платниками, так і здійснення контролю за повнотою і своєчасністю сплати внесків з боку Фонду, сприяло скороченню адміністративних та операцій-

них витрат, зменшенню кількості помилок при нарахуванні внесків, скороченню паперового обігу та здешевленню витрат на проведення фінансових операцій, а також суттєво зменшило ризик виникнення невідповідностей у системі в цілому. Зокрема, слід віднести до переваг введення єдиного внеску.

Іншими перевагами у введенні єдиного внеску для платників слід віднести спрощення процедури подання звітності та сплати єдиного внеску. Крім того, з 2011 р. процедура нарахування та сплати єдиного внеску постійно удосконалювалася, зокрема:

1) з 6 серпня 2011 р. фізичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності, які обрали спрощену систему оподаткування, та члени сімей цих осіб, які беруть участь у провадженні ними підприємницької діяльності, звільнені від сплати за себе єдиного внеску, якщо вони є пенсіонерами за віком або інвалідами та отримують відповідно до закону пенсію або соціальну допомогу. Такі особи можуть бути платниками єдиного внеску виключно за умови їх добровільної участі;

2) з 1 січня 2013 р. підприємствам суднобудівної промисловості надано пільги зі сплати єдиного внеску;

3) з 1 січня 2013 р. зменшено кількість рахунків для сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

4) з 28 квітня 2013 р. врегульовано питання сплати єдиного внеску міжнародними організаціями, розташованими за межами України, за її працівників, які є громадянами України, що дає можливість реалізувати права громадян України, які працюють у таких установах, на пенсійне страхування. Також, для осіб, які не підлягали загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, надана можливість укладати договори добровільної участі на здійснення одноразової сплати страхових внесків внеску за період з 1 січня 2004 р. по 31 грудня 2010 р.;

5) з 1 липня 2013 р. до страхового стажу зараховується період перебування жінки у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами.

б) з метою створення нових робочих місць, передбачено відшкодування роботодавцю 50% нарахованих сум єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за кожного працівника, працевлаштованого на нове робоче місце, за умови виплати йому щомісяця заробітної плати в розмірі не менше ніж три мінімальні заробітні плати протягом 12 календарних місяців.

Пенсійний фонд України з 1 січня 2011 р. визначено органом, який відповідно до Закону України «Про ЄСВ», здійснював облік платників єдиного внеску, забезпечував збір та облік страхових коштів, контролював повноту та своєчасність їх сплати. На базі системи персоніфікованого обліку Пенсійного фонду України створено Державний реєстр загальнообов'язкового соціального страхування, який складається з реєстру страхувальників та реєстру застрахованих осіб.

Тобто, з 1 жовтня 2013 р. адміністрування єдиного внеску здійснюється органами доходів і зборів, а саме: прийом та обробка звітів про суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страху-

вання, а також контроль за його сплатою (сплата при цьому проводиться на нові рахунки органів доходів і зборів, відкриті в органах Державної казначейської служби для зарахування єдиного внеску). А, з 11 серпня 2013 р. набрав чинності Закон України від 04.07.2013 № 406-VII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з проведенням адміністративної реформи», яким урегульовано питання щодо передачі функцій з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Міністерству доходів і зборів України. За таких умов органи Пенсійного фонду закінчують усі наявні на день набрання чинності Законом процедури: перевірки, узгодження їх результатів та вимог про сплату боргу, оскарження рішень про застосування фінансових санкцій.

Для вітчизняних підприємств та організацій ЄСВ нараховується на суми, не зменшені на суму відрахувань податків, інших обов'язкових платежів, які, відповідно до чинних нормативних документів, сплачуються із зазначених сум та на суми утримань, що здійснюються. Розмір ЄСВ, що нараховується на заробітну плату, варіюється залежно від класів професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників з урахуванням видів їх економічної діяльності. У Законі «Про ЄСВ» виділено 67 класів професійного ризику виробництва. Це є досить великим навантаженням на платників ЄСВ – роботодавців. Окремі з них змушені сплачувати до 50,0 % нарахованої заробітної плати до Пенсійного фонду. Тобто ЄСВ тісно пов'язаний із рухом грошових коштів, оскільки безпосередньо на нього впливає. Саме тому управлінці повинні аналізувати інформацію про розміри та дати сплати такого внеску для вірного прогнозування напрямів грошових потоків. З огляду на це, особливої актуальності набуває облікове забезпечення процесу прийняття рішень на підприємствах та організаціях.

Відповідно до Закон «Про ЄСВ» нарахування для платників на суму нарахованої плати за видами виплат, які включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати регламентується максимальна база нарахування ЄСВ, яка дорівнює 17 розмірам прожиткового мінімуму для працездатних осіб. При цьому для внеску передбачено і мінімальний розмір, обчислений, виходячи з мінімальної заробітної плати, що діє в місяці, за який нараховують заробітну плату чи дохід. А також у даному Законі передбачений новий підхід, що буде застосовуватись до осіб, які:

- працюють у сільському господарстві;
- зайняті на сезонних роботах;
- виконують роботи (надають послуги) за договорами цивільно-правового характеру;
- осіб, яким після звільнення з роботи проведено нарахування з метою розподілу доходу, із якого сплачуються соціальні внески, для застосування максимальної величини та включення відповідних місяців до стажу.

Єдиний внесок для платників, зазначених в Законі «Про ЄСВ», встановлюється у відсотках до визначеної бази нарахування ЄСВ (за винятком винагороди тощо) відповідно до класів професійного ризику виробництва, до яких віднесено платників єдиного внеску, з урахуванням видів їх економічної

діяльності. В залежності від класу професійного ризику відсоткова ставка за ЄСВ коливається від 36,76% до 49,7%. Для бюджетних установ єдиний внесок встановлюється у розмірі 36,3 % визначеної бази нарахування [2].

У кінці звітного періоду підприємства-платники повинні подати до територіальних підрозділів Міндоходів звіт про нарахування єдиного соціального внеску, нараховані суми необхідно сплачувати на нові рахунки, відкриті у органах Державної казначейської служби для зарахування єдиного внеску. Наразі звітність із єдиного соціального внеску до територіальних підрозділів Міндоходів можна подавати на паперових носіях. Разом із тим, платники, які надають перевагу більш зручній формі звітування, мають можливість подати звітність з єдиного внеску на загальнообов'язкове соціальне страхування в електронному вигляді безпосередньо на сервер Міністерства доходів і зборів України.

З цією метою Міндоходів розроблено електронні формати (архів форматів) документів звітності з єдиного внеску. Крім цього, підготовлено довідник відповідності кодів органів Міндоходів та кодів органів Пенсійного фонду для використання розробниками програмного забезпечення при формуванні xml-файлів (довідник). При поданні звітності в електронному вигляді необхідно використовувати цифровий підпис. Отримати сертифікати ключів можна в пунктах реєстрації акредитованого Центру сертифікації електронних ключів Міндоходів, що діють при ОДП. Основна мета введення змін полягає у спрощенні запуску та ведення бізнесу, створення сприятливого бізнес-середовища та налагодження прозорих стосунків із суб'єктами господарювання.

Поряд з перерахованими вище перевагами необхідно відмітити і недоліки у впровадженні ЄСВ. Одним із негативних моментів впровадження єдиного внеску слід віднести:

1) те, що за несплату (неперерахування) або несвоєчасну сплату (несвоєчасне перерахування) ЄСВ накладається штраф у розмірі 10,0 % своєчасно не сплачених сум;

2) за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується ЄСВ, накладається штраф у розмірі від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;

3) за неподання, несвоєчасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої Законом, територіальним органом Пенсійного фонду накладається штраф у розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та інші штрафні санкції, які не суперечать чинному законодавству.

Не дуже зручним, на наш погляд, є нововведення щодо виплати допомоги з тимчасової втрати працездатності за рахунок фонду. Для виплати лікарняних роботодавцю, незалежно від форми власності, потрібно відкрити спеціальний рахунок у відділенні Державної казначейської служби для отримання коштів від фонду. До фонду подається заява – розрахунок, що містить інформацію про нараховані застрахованим особам суми за формою, затвердженою у додатку до Порядку № 26. Фонд перевіряє наданий розрахунок і перераховує кошти для виплати лікарняних на спеціальний рахунок упродовж десяти робочих днів.

Підприємства і організації не мають права виплачувати нараховану до-

помогу з тимчасової втрати працездатності за рахунок власних коштів. Фонд такі витрати не компенсує. Кошти зі спеціального рахунку можуть йти лише на соціальні виплати, їх не можна перекинути на поточний рахунок підприємства. Такі розрахунки є громіздкими та невиправданими. Раніше підприємства виплачували лікарняні за рахунок своїх коштів, а фонд компенсував такі виплати, або проводився залік заборгованостей за рахунок нарахованих і утриманих внесків.

Висновки. У ході проведених досліджень, нами визначено переваги введення єдиного соціального внеску, до яких слід віднести: вигоду для роботодавців, замість чотирьох державних соціальних фондів необхідно сплачувати один внесок; єдину базу платників внеску, яка дасть змогу швидше виявляти порушників та вжити заходів по їх усуненню; зростання надходжень до соціальних фондів, а це дасть змогу збільшувати розміри страхових виплат та обов'язкового пенсійного страхування (накопичувальні рахунки) та обов'язкове медичне соціальне страхування.

Безумовно, впровадження ЄСВ є позитивним кроком у реформуванні системи загальнообов'язкового державного соціального страхування. Воно направлене на створення стійкої фінансової системи для економічного захисту людини у зв'язку з безробіттям, тимчасовою працездатністю, нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням, старістю за рахунок страхових внесків роботодавців та застрахованих осіб. Від ефективності роботи системи соціального страхування залежить соціальна захищеність громадян, гарантована Конституцією України.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» № 1058-IV від 09 лип. 2003 р. / [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

2. Закон України «Про внесення змін до статті 8 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо сплати єдиного внеску» № 5455-VI від 16 жовт. 2012 р. // Податки та бухгалтерський облік. – 2012. – № 93 (1590). – С. 5.

3. Прощина Т. Єдиний внесок: бухгалтерський та податковий облік / Т. Прощина // Все про бухгалтерський облік. – 2011. – № 4. – С. 21-22.

4. Ушакова Л. Єдиний соціальний внесок: основи / Л. Ушакова // Податки та бухгалтерський облік. – 2011. – № 6. – С. 6-16.

Рецензент – к.е.н., професор Аранчій В.І.

УДК 657.6:63

СТРУКТУРА АУДИТОРСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АГРОФОРМУВАНЬ: РОЗВИТОК РИНКУ ПОСЛУГ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОГО ПОПИТУ

*Пономаренко О.Г., к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія*

На підставі вивчення практики господарювання підприємств із колективною формою власності та тих, що орендують майнові та земельні паї, активізовано дискусію про залучення таких підприємств до обов'язкової перевірки фінансової звітності.